

فرا تحلیل بررسی عوامل مؤثر بر ترس از جرم در بین شهروندان^۱

تاریخ پذیرش: ۹۶/۸/۳

تاریخ دریافت: ۹۶/۵/۱۴

محسن نیازی^۲، محمد عباس زاده^۳، بهرام بیات^۴، طاهای عشایری^۵

از صفحه ۴۱ تا ۶۸

چکیده

زمینه و هدف: ترس از جرم همان احساس ناامنی و نگرانی اجتماعی از قربانی شدن توسط جرائم است که به واقعیت اجتماعی متمایز و مهم تر از خود جرم تبدیل شده است. پیامدهای ترس از جرم را می توان هراس اجتماعی، بازنمایی ناامنی و بی نظمی اجتماعی، بی اعتمادی و تضعیف پیوندهای محلی - اجتماعی، بی تفاوتی اجتماعی، باز تولید جرائم خشن و از بین رفتن بازدارندگی غیر رسمی دانست. بر این اساس، پژوهش حاضر با استفاده از روش فرا تحلیل قصد بررسی عوامل مؤثر بر ترس از جرم در بین شهروندان را دارد.

روش: این تحقیق به روش فرا تحلیل (CM2) کمی صورت پذیرفته است. از جامعه آماری ۲۷ مورد پژوهش بین سال های ۱۳۸۵-۱۳۹۵ با استفاده از نمونه گیری هدفمند، حجم نمونه برابر با ۱۸ مورد انتخاب و روایی گویه ها بالای ۰/۷ تعیین شده است.

یافته ها و نتایج: نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد که بین اندازه اثر متغیرهای مستقل جنسیت (۰/۳۴۸)، سن (۰/۲۶۴)، وضعیت تأهل (۰/۱۱۴)، تحصیلات (۰/۲۴۱)، درآمد (۰/۰۷۴)، سرمایه اجتماعی (۰/۲۲۲)، محرومیت اجتماعی (۰/۴۵۵)، پیوند اجتماعی - محلی (۰/۴۴۹)، تعلق اجتماعی (۰/۱۳۲)، حضور پلیس در اجتماع (۰/۳۹۱)، نوع پوشش (۰/۲۱۳)، کیفیت محل سکونت (۰/۳۹۶)، رضایت اجتماعی (۰/۲۸۶)، احساس ناامنی (۰/۴۶۹)، بی سازمانی اجتماعی (۰/۱۴۲)، تعامل اجتماعی (۰/۲۴۶)، نظارت اجتماعی (۰/۴۳۷)، طول اقامت در محله (۰/۳۷۴)، خرده فرهنگ قومی (۰/۴۲۳)، تجربه قربانی شدن (۰/۴۸۴)، آسیب پذیری (۰/۳۲۲)، پایگاه اقتصادی - اجتماعی (۰/۴۸۳)، تلقی از جرم (۰/۴۱۵)، وضعیت محله (۰/۵۰۲)، اعتماد اجتماعی (۰/۲۲۱) و بی نظمی اجتماعی (۰/۵۴۵) با ترس از جرم (متغیر وابسته) رابطه معنی داری دارد. در مجموع میزان اندازه اثر ترکیبی مجموع متغیرهای مستقل معنادار بر متغیر وابسته برابر با ۰/۴۰ بوده و ۰/۶۰ آن را متغیرهایی تبیین می کنند که در مدل منظور نشده اند.

کلیدواژه ها: ترس از جرم، فرا تحلیل، پیوند اجتماعی - محلی، بی سازمانی اجتماعی

۱- این مقاله برگرفته از رساله دکتری جامعه شناسی (مسائل اجتماعی ایران)، طاهای عشایری است.

۲- استاد جامعه شناسی دانشگاه کاشان niazim@kashanu.ac.ir

۳- دانشیار گروه جامعه شناسی دانشگاه تبریز m.abbaszadeh2014@gmail.com

۴- دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه عالی دفاع ملی bahram.bayat@gmail.com

۵- دانشجوی دکتری جامعه شناسی - بررسی مسائل اجتماعی ایران. دانشگاه کاشان. نویسنده مسئول t.asahyeri@gmail.com

مقدمه

مسئله امنیت، به‌عنوان یکی از نیازهای اساسی انسان و مؤثرترین روش برای تقویت سرمایه اجتماعی است (نیومن^۱، ۱۹۷۲: ۱). جرم، زمینه فرسایش سرمایه اجتماعی و ناامنی را مهیا می‌سازد. جرم، کنشی مبتنی بر مجازات بوده که توسط قانون برای ممانعت از آسیب و صدمه به رفاه اجتماعی تدوین و تصویب شده است (ایزدی‌فر، یزدان‌فر، حسینی و نوروزیان‌ملکی، ۲۰۱۴: ۵۷۶). ترس از جرم واژه ترکیبی است که در حوزه جامعه‌شناسی و حقوقی بررسی می‌شود. این واژه در مسائل قضایی، در حوزه کیفری قرار گرفته و گاهی از آن با عنوان جنبه عمومی جرم یاد می‌شود که به پیامدهای انجام یک بزه، جرم و رفتار خشونت‌آمیز در بین شهروندان می‌پردازد. ترس از جرم، برخاسته از مناسبات اجتماعی و تابعی از وضعیت فرهنگی و اجتماعی محیط است. جرائم محیطی منجر به تولید و بازتولید ترس از جرم می‌شوند. جرم و ترس از جرم، یک تهدید جدی برای ثبات، فضای عمومی شهری، توسعه اقتصادی و پایدار، کیفیت زندگی و حقوق انسانی است (کریم و عبدالرشید^۲، ۲۰۱۰). ترس از جرم به امری پیچیده در بین شهروندان تبدیل شده و تأثیر منفی و نامطلوبی بر روی زندگی روزانه آن‌ها می‌گذارد (عبدل محیت و السوهلی^۳، ۲۰۱۰). ترس از جرم به‌عنوان یکی از مسائل جدی جوامع برای اندیشمندان تلقی می‌شود (سوح^۴، ۲۰۱۰). ترس از جرم امری واقعی است و کیفیت زندگی مردم را به‌شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. این مسئله جدی برای جوامع امروزی است. امنیت یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های شهری و تضمین‌کننده انسجام و یکپارچگی اجتماعی است (فلاحی، ۱۳۹۵: ۶۱)، با فروپاشی انسجام اجتماعی و زوال امنیت مدنی، جرائم محیطی افزایش یافته و جامعه را با فروپاشی سرمایه اجتماعی مواجه می‌سازد. شهروندان، از مشارکت در عرصه‌های انتظامی و اجتماعی اجتناب می‌نمایند و در صورت استفاده‌نکردن از فضای شهری، به‌دلیل ترس از وقوع جرم، عرصه عمومی از بین می‌رود. پس ترس‌های ناشی از

1- Newman

2-Karim & Abdul Rashid

3-Abdul Mohit & Elsawahli

4- Soh

تهدیدها و خشونت‌ها، تهدید جدی فرهنگ عمومی هستند (مدیری، ۱۳۸۵: ۱۳).
 زیمل^۱، ضمن توجه به جنبه‌های منفی و مثبت زندگی کلان‌شهر، اندیشه‌اش معطوف
 به از دست دادن احساس اجتماعی و بی‌حس شدن در اثر آشفتگی و هیاهوی شهری
 است (لاو^۲، ۱۳۹۵: ۲۶۷). همین امر باعث می‌شود که احساس امنیت و نگرانی از
 وقوع جرم، به‌عنوان یکی از مسائل شهری و امنیتی تلقی شود. می‌توان گفت که در
 این حالت، آثار اجتماعی و نامطلوب نگرانی ذهنی از وقوع جرم بیشتر از اندازه واقعی
 وقوع جرم است (بنیستر و فیف^۳، ۲۰۰۱). ترس از وقوع جرم پیامدهایی همچون
 پرهیز از حضور و یا تردد انفرادی- جمعی در محله‌ها و اماکنی دارد که فرد نسبت به
 آن احساس ناامنی می‌کند (فلاحتی، ۱۳۹۴: ۶۲). فضای شهری مبتنی بر اعتماد
 اجتماعی، پایداری خود را حفظ کرده، با جرائم خشن نظیر قتل، نزاع، سرقت و
 عوامل ناامن‌ساز، دچار آنومی اجتماعی می‌شوند. اعتماد، احساس امنیت و عدم ترس
 از وقوع جرم، کنش اجتماعی را تسهیل کرده و نقش مهمی در تعاملات اجتماعی و
 فرهنگ عامه ایفا می‌کند (نیازی، شفایی مقدم و شادفر، ۱۳۹۰). به‌زعم دورکیم، گذر از
 دوران مکانیکی به پساارگانیکی که با جابجایی ارزش‌ها، بی‌اعتمادی و آنومی مواجهه
 است (لاو، ۱۳۹۵)، با خود کنش‌های هراسناکی نظیر خودکشی، قتل، سرقت و سایر
 انحرافات اجتماعی را دامن می‌زند. تنها سازوکار اصلی مبارزه با بی‌نظمی اجتماعی و
 ترمیم امنیت مدنی، تکیه بر عنصر اعتماد اجتماعی، پیوندهای اجتماعی و به تعبیری
 همبستگی نوین است. افزایش احساس ناامنی، از عوامل تهدیدکننده حضور مردم در
 عرصه‌های اجتماع است و منجر به آسیب‌پذیری اجتماعی شهروندان می‌شود
 (زیویارپرده‌ای، رجبی و عظیمی، ۱۳۹۴: ۸۴). ترس از جرم همان ناامنی اجتماعی
 است که شهروندان آن را به‌طور عینی یا ذهنی تجربه می‌کنند. نظریه بی‌سازمانی
 اجتماعی، مواردی از جمله بی‌نظمی اجتماعی، به‌هم‌ریختگی سازمان جامعه، عدم
 جایگیری مناسب نهادها و شیوع بی‌تفاوتی اجتماعی را علت اصلی ترس از جرم

1- Simmel

2-LAW

3- Bannister & Fyfe

می‌داند. با توجه به اینکه در زمینه ترس از جرم، مطالعاتی به صورت گسترده و پراکنده انجام پذیرفته، لزوم انجام فراتحلیلی منسجم برای نیل به تصویری جامع‌تر از وضع موجود این پدیده را ضروری ساخته است. بر این اساس هدف اصلی پژوهش حاضر فراتحلیل عوامل مؤثر بر ترس از جرم در بین شهروندان است.

مبانی نظری پژوهش

ترس از جرم به عنوان اصطلاحی جرم‌شناسی به تازگی ابداع شده و ظهور آن به ۴۰ سال پیش برمی‌گردد (لی^۱، ۲۰۰۷: ۷). ترس از جرم همان نگرانی فرد از بزه‌دیدگی و نگرانی درباره وقوع جرم است. ترس از جرم باعث محدودیت و کاهش آزادی ساکنان محلات شده و از مشارکت اجتماعی آن‌ها در فضای عمومی ممانعت می‌کند (ایزدی‌فر، یزدان‌فر، حسینی و نوروزیان‌ملکی، ۲۰۱۴: ۵۷۴). ترس از جرم به نگرانی از قربانی جرم شدن اشاره دارد. این قربانی شدن شامل مواردی هم‌چون آزار و اذیت جنسی، بی‌احترامی، مورد سرقت قرار گرفتن، آسیب جسمی دیدن و تهدید توسط دیگران می‌شود. ترس از جرم، همان احساس از تهدید واقعی و قربانی شدن توسط جرائم محیطی است.

نظریه فرض آسیب‌پذیری: نظریه آسیب‌پذیری، علت ترس از جرم را در تجربه عینی بزه، قربانی شدن، تهدید فیزیکی، مشاهده و درک عینی جرم می‌داند. به زعم جکسون^۲، ترس از جرم افراد را باید براساس آسیب‌پذیری آن‌ها و ارزیابی آنان از احتمال بزه‌دیدگی شدنشان تبیین کرد (جکسون، ۲۰۰۹: ۱۶). از منظر فرضیه آسیب‌پذیری، برداشت و ادراک افراد از میزان آسیب‌پذیری در برابر قربانی شدن، عامل اصلی ترس از جرم است. به عبارت دیگر آن‌هایی که خود را نسبت به دیگران آسیب‌پذیرتر تصور می‌کنند احساس ناامنی بیشتری دارند. آسیب‌پذیری درباره‌ی جرم سه بعد ۱- وجود ریسک؛ ۲- پیش‌بینی پیامدهای آسیب‌پذیری و ۳- فقدان کنترل دارد (حسنوند، ۱۳۹۱: ۱۲۳). هر سه عامل یادشده، منجر به تولید ترس می‌شوند. ترس همچنین در ارتباط با جنبه‌های نهادی، اجتماعی و فرهنگی متفاوت است، به

1- Lee

2- Jackson

این معنی که ۱- حمایت اجتماعی قوی در برخی مناطق، باعث کاهش آسیب‌پذیری می‌شود، ۲- فقدان مشارکت اجتماعی و علقه‌های اجتماعی، زمینه آسیب‌پذیری در برابر جرائم را افزایش می‌دهد و ۳- سالخوردگان، زنان و بی‌سرپرستان در مقابل جرم، احتمال آسیب‌پذیری بیشتری دارند (فارل، جکسون و گری^۱، ۲۰۰۹: ۱۲). سابقه بزه‌دیدگی در افزایش احساس ناامنی و ترس از جرم نقش مهمی دارد و باعث می‌شود که اعتماد به نفس بزه‌دیده کاهش یافته و خود را در برابر جرائم آتی آسیب‌پذیرتر از گذشته درک و تصور کند (جکسون و مایستافورد^۲، ۲۰۰۹: ۸۳۴).

نظریه بی‌نظمی اجتماعی و بی‌تمدنی: ترس از جرم از بی‌نظمی اجتماعی برمی‌خیزد. کیفیت مناطق مسکونی، میزان سرمایه اجتماعی ساکنان محله و نوع مشاغل در وضعیت ترس از جرم تأثیرگذار است. جنبه زیادی از بی‌نظمی به علت نبود قانون کیفری را نمی‌توان توسط پلیس اداره کرد. مردم، سلامت اجتماعی و محله خود را با انواع علائم شامل دیوارنویسی‌های غیرقانونی، رفتارهای بی‌نظمی، همسایگان پرسروصدا، آشغال‌های تلنبار شده، ولگردی، وجود سرنگ در پارک‌ها و ... می‌سنجند. بی‌نظمی اجتماعی با تعامل اجتماعی کمتر، همکاری غیررسمی کمتر میان همسایگان برای انجام فعالیت‌های پیشگیری‌کننده از جرم و پیشگیری از جرائم، باعث شیوع هراس و ترس از جرم می‌شود. نمادهای بی‌فرهنگی و بی‌تمدنی جامعه که با تولید ترس از جرم مرتبط هستند، بیشتر خود را در به‌هم‌ریختگی معابر، معابر تاریک و نامنظم، دیوارنویسی غیرقانونی، وندالیسم اجتماعی و ساخت‌وسازهای غیرقانونی و مخروبه نمایان می‌سازند. حضور دائمی افراد مست، ولگردها و تجمع‌های غیرقانونی مردان جوان در ترکیب با یکدیگر نشان می‌دهند که محل موردنظر غیرقابل کنترل است. پیامی که این‌گونه ویژگی‌ها به همراه دارند، موجب ترس از جرم در بعضی افراد و دعوت به جرم در برخی دیگر از افراد می‌شود (گرایسکی، ۱۳۸۴). نظریه پنجره شکسته، متکی بر بی‌نظمی و بی‌تمدنی است که نشان‌دهنده‌ی میزان جاری اختلال شهری و خرابکاری و اثرگذاری آن برافزایش جرم و رفتارهای ضداجتماعی است

1- Farrall, Jackson & Gray

2- Maistafford

(دیلینی، ۱۳۹۰). این نظریه عنوان می‌کند که بی‌توجهی به اخلال در نظم عمومی و اعمال تخریبی چون نوشتن و کشیدن اشکال روی دیوارها، ریختن زباله، تخریب اموال عمومی، نوشیدن مشروبات الکلی در انظار عمومی، گدایی و ولگردی، منجر به ترس از جرم بیشتر در جامعه شده و آسیب‌پذیری و قربانی شدن آن‌ها را افزایش می‌دهد.

مدل نگرانی اجتماعی: این دیدگاه در سال ۱۹۶۸ توسط تیلور و هال^۱ مطرح شد. در این دیدگاه نظری که به مدل بی‌نظمی محیطی بسیار نزدیک است، هرچه نگرانی فرد در باب زوال محله و اجتماع افزایش یابد، میزان ترس از جرم نیز بالا می‌رود. در اصل این نظریه، ترس از جرم را به رضایت از روابط همسایگی ارتباط می‌دهد (تیلور و هال، ۱۹۶۸). نگرانی اجتماعی با سست شدن معیارها و ارزش‌های مشترک، منجر به از دست رفتن کنترل همسایگی و ترس از جرم بیشتر می‌شود (لوئیس و سالم، ۱۹۶۸). شاید بزرگ‌ترین تأثیر ترس از جرم همان نگرانی عمومی درباره بی‌نظمی محلات، انسجام اجتماعی و کارایی جمعی است (پرکینز^۲ و تاپلور، ۱۹۹۶: ۷۶). براساس مدل تنوع خرده‌فرهنگی، اجتماعاتی که در آن‌ها تنوع قومی و نژادی بسیاری وجود دارد و این اقوام هر یک بدون پیوند با کلیت اجتماع از آداب‌ورسوم خود پیروی می‌کنند، ترس از جرم بیشتر خواهد شد. مدل بی‌نظمی اجتماعی رابطه مثبتی بین تصور فرد از محیط اجتماعی و فیزیکی و ترس از جرم می‌بیند. بی‌نظمی هم در اشکال فیزیکی و هم در اشکال اجتماعی نشان‌دهنده ضعف کنترل اجتماعی و فقدان توجه به محیط پیرامونی فرد است. مدل نگرانی اجتماعی، ترس از جرم را ناشی از نگرانی درباره زوال اجتماع می‌داند به‌نحوی که ضعیف شدن پیوندهای اجتماعی محلی باعث برجسته شدن ترس از جرم می‌شوند (سراجزاده و گیلانی، ۱۳۸۸: ۲۲۶). از دیدگاه مدل نگرانی اجتماعی، ترس از جرم با برداشت ساکنان از پویایی‌های اجتماع مرتبط است (حسنوند، ۱۳۹۱: ۱۲۴).

1- Taylor & Hale

2- Perkins

روش

فرا تحلیل عبارت از رویکردی کمی است که برای ترکیب نظام‌مند پژوهش‌های قبلی برای دستیابی به جمع‌بندی درباره بدنه تحقیق و کشف دانش جدید انجام می‌شود (قربانی‌زاده و نانگیر، ۱۳۹۰: ۲۵) و هدف آن تلفیق و ترکیب یافته‌های آن پژوهش‌ها است (دکوستر^۱، ۲۰۰۴). در فرا تحلیل ابتدا هدف پژوهشگر مشخص و مسئله تحقیق به روشنی تعریف می‌شود. در مرحله دوم از بین مطالعات موجود آن‌هایی که با ملاک‌های پژوهش مورد نظر هماهنگی دارند، نمونه‌گیری به عمل می‌آید. در مرحله سوم، داده‌ها جمع‌آوری و ویژگی آن‌ها براساس هدف تحقیق فراتحلیلی کدگذاری و طبقه‌بندی می‌شود و نتایج مطالعه به یک مقیاس کمی مشترک تبدیل می‌شود به طوری که قابل مقایسه باشند. سرانجام برای بررسی روابط بین ویژگی مطالعات و یافته‌ها، روش آماری مورد استفاده قرار می‌گیرد (روزنتال^۲، ۱۹۹۱). فرضیه اصلی این پژوهش، ترکیب و مقایسه یافته‌های مجزای پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه ترس از جرم در طول سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۵ و به دست آوردن یک نتیجه منسجم از میان نتایج پراکنده مطالعات با استفاده از روش‌های آماری نیرومند است. جامعه آماری پژوهش در سال‌های یادشده برابر با ۲۷ مورد از بین مقالات علمی-پژوهشی در فصلنامه‌های معتبر داخلی و رساله‌های ارشد و دکتری بوده که با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند، ۱۸ پژوهش مرتبط با موضوع جهت ورود به نرم‌افزار CM2 انتخاب شدند. در تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری‌شده از فراوانی، اندازه اثر (اثر تبیینی متغیرهای مستقل بر وابسته) و میانگین و همچنین روایی گویه‌ها از طریق روش میانگین آلفای کرونباخ تک‌تک گویه‌هایی که مقدار آن در پژوهش‌ها، بالای ۰/۷ برآورد شده، استفاده شد. بر این اساس پژوهش‌های انتخاب‌شده در حوزه ترس از جرم در جدول ۱ ارائه شده‌اند.

1- Decoster

2- Rosenthal

جدول ۱. پژوهش‌های منتخب حوزه ترس از جرم

مشخصات پژوهش	عنوان
علی خواه و ربیعی (۱۳۸۵)	زنان و ترس از جرم در فضای شهری (مورد مطالعه ترس از جرم در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران)
پنج‌تنی (۱۳۹۳)	تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم: آزمون تجربی نظریه‌های اثربخشی جمعی و پنجره شکسته
جهانی (۱۳۹۰)	ترس از جرم در فضاهای عمومی شهر مشهد
عبدالله‌پور (۱۳۹۱)	بررسی میزان ترس از جرم در فضاهای شهری و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن در شهر ساری
چیشنه (۱۳۹۲)	بررسی عوامل اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر ترس از جرم (مورد مطالعه: شهروندان اهواز)
احمدی و عربی (۱۳۹۲)	بررسی رابطه بین ویژگی‌های فردی، ساختار محله و ترس از جرم (مطالعه موردی: شهر کرج)
لطف اله (۱۳۹۳)	بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر ترس از جرم در بین زنان اهواز
سهراب‌زاده، عشایری و حسونوند (۱۳۹۳)	تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم (پیمایش مناطق حاشیه‌نشین شهر تبریز در سال ۱۳۹۳)
احمدی، عربی و صادق‌زاده تبریزی (۱۳۹۱)	مقایسه عوامل مرتبط با ترس از جرم زنان و مردان ساکن شهر کرج
احمدی، سروش و افراسیابی (۱۳۸۸)	ترس از جرم در مناطق جرم‌خیز شهر شیراز
خواججه‌سگری و زنجانی‌زاده‌عزازی (۱۳۸۷)	علت‌ها و پیامدهای ترس از جرم در بین زنان: مطالعه موردی بندرعباس
صدیق‌سروستانی و اصفهانی (۱۳۹۱)	عوامل مؤثر بر ترس از جرم در محله‌های شهری: مطالعه محله‌ای در منطقه ۵ شهر تهران
صادقی‌فسایی و میرحسینی (۱۳۸۸)	تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم در میان زنان شهران
احمدی و عربی (۱۳۹۲)	بررسی رابطه مصرف رسانه‌ای و ترس از جرم (مورد مطالعه کرج)
شکوری‌اصل (۱۳۹۵)	ترس از جرم در باتوان در فضای شهری، نمونه موردی: محله مخصوص و سلامت
سراج‌زاده و گیلانی (۱۳۸۸)	بی‌سازمانی اجتماعی و ترس از جرم در تهران
سیدزاده‌نایی (۱۳۹۲)	ترس از جرم در مشهد (۱۳۹۲)
ربانی‌خوراسگانی و همتی (۱۳۸۸)	تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم در شهر زنجان

در جدول ۲ وضعیت پژوهش‌های منتخب جهت ورود به نرم‌افزار ارائه شده است.

جدول ۲: خلاصه وضعیت پژوهش‌های فراتحلیل گزیده شده جهت ورود به نرم‌افزار

کد	روش بررسی	تکنیک پژوهش	شیوه نمونه‌گیری	جامعه آماری	حجم نمونه
۱	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	۲۷۸۹۰	۸۰۰
۲	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	۱۳۸۲۸	۴۲۰
۳	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	تصادفی ساده	۶۰۰	۲۰۰
۴	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	تصادفی ساده	۱۲۳۶۷	۴۹۲
۵	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	طبقه‌ای و تصادفی ساده	۴۵۸۷	۳۸۴
۶	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	۱۵۸۰۰۰۰	۴۱۳
۷	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	طبقه‌ای و تصادفی ساده	۳۴۶۷	۳۸۴
۸	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای تصادفی	۱۰۰۰	۲۵۰
۹	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای تصادفی	۳۵۶۳	۴۱۳
۱۰	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	طبقه‌ای و تصادفی ساده	۳۸۵۴	۳۰۰
۱۱	ترکیبی (کمی-کیفی)	مصاحبه و پرسشنامه	تصادفی سیستماتیک	۱۵۰۰	۳۰۰
۱۲	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	طبقه‌ای و تصادفی ساده	۱۵۶۰۵۹	۳۸۶
۱۳	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	۳۶۷۸۱	۴۰۵
۱۴	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	۳۱۲۰۹	۲۰۰
۱۵	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	۱۲۵۷۸	۳۰۰
۱۶	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای-تصادفی	۵۷۶۴۳۳	۲۲۸
۱۷	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای-تصادفی	-	۳۲۰
۱۸	پیمایش (کمی)	پرسشنامه	تصادفی سیستماتیک	۴۰۰۰	۳۰۰

در جدول ۳ ویژگی‌های انتخاب‌شده برای تحلیل پژوهش‌ها ارائه شده‌اند. اطلاعات این جدول نشان می‌دهد که ۵۵/۶ درصد آن‌ها مقالات پژوهشی، ۸۳/۳ درصدشان علوم اجتماعی و ۷۲/۲ درصدشان دارای جامعه زنان و مردان بوده است. از نظر روش ۸۸ درصد آن‌ها کمی بوده و از بین کل فرضیه پژوهش یعنی ۱۰۱ فرضیه، ۷۶ فرضیه تأیید شده است.

فرضیه کلی پژوهش

به نظر می‌رسد که بین اندازه اثر متغیرهای جنسیت، سن، وضعیت تأهل، تحصیلات، درآمد، سرمایه اجتماعی، محرومیت اجتماعی، پیوند اجتماعی-محلی، عملکرد رسانه، تعلق اجتماعی، حضور پلیس در اجتماع، نوع پوشش، کیفیت محل سکونت، رضایت اجتماعی، احساس ناامنی، بی‌سازمانی اجتماعی، تعامل اجتماعی، نظارت اجتماعی، طول اقامت در محله، خرده‌فرهنگ قومی، تجربه قربانی شدن، آسیب‌پذیری، پایگاه اقتصادی-اجتماعی، تلقی از جرم، وضعیت محله، اعتماد اجتماعی و بی‌نظمی اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی: بررسی یافته‌های توصیفی پژوهش‌های بررسی شده نشان می‌دهد که در مجموع این پژوهش‌ها به‌طور میانگین، سنین ۱۸-۲۵ برابر با ۳۴ درصد، ۲۶-۳۳ ساله برابر با ۴۰ درصد، ۳۳-۴۰ ساله برابر با ۱۲ درصد و بالاتر از ۴۱ سال برابر با ۱۴ درصد است. سطح درآمد ۳۸ درصد در سطح بالا، ۲۹ درصد متوسط و ۲۳ درصد سطح پایین هستند. ۷۵ درصد جامعه مجرد و ۲۵ درصد متأهل بوده‌اند. ۳۰ درصد تحصیلات کمتر از دیپلم، ۲۵ درصد دیپلم، ۲۰ درصد کاردانی، ۲۰ درصد کارشناسی و ۵ درصد دکتری بوده‌اند. ۷۶ درصد جامعه پژوهش‌ها، زنان و ۲۴ درصد هم مردان بوده‌اند.

جدول ۳: توصیف ویژگی‌های پژوهش‌های انتخاب‌شده فراتحلیل

موارد	جزئیات	فراوانی	فراوانی معتبر
نوع پژوهش	مقاله علمی پژوهشی	۱۰	۵۵/۶
	پایان‌نامه	۸	۴۴/۴
حوزه پژوهش	علوم اجتماعی	۱۵	۸۳/۳
	علوم حقوق	۱	۵/۶
	علوم روان‌شناسی	۱	۵/۶
	علوم جغرافیا - شهرسازی	۱	۵/۶
ویژگی نمونه	زن	۵	۲۷/۸
	مرد	۰	۰
	زن و مرد (مشترک)	۱۳	۷۲/۲
سال اجرای پژوهش	۱۳۹۵	۲	۱۱/۱
	۱۳۹۳	۲	۱۱/۱
	۱۳۹۲	۵	۲۷/۸
	۱۳۹۱	۱	۵/۶
	۱۳۹۰	۳	۱۶/۷
	۱۳۸۸	۳	۱۶/۷
	۱۳۸۷	۱	۵/۶
	۱۳۸۵	۱	۵/۶
	تهران	۵	۲۷/۸
مکان و قلمرو پژوهش	مازندران	۱	۵/۶
	مشهد	۲	۱۱/۱
	اهواز	۲	۱۱/۱
	کرج	۳	۱۶/۷
	پندرعباس	۱	۵/۶
	شیراز	۱	۵/۶
	تبریز	۱	۵/۶
	ساری	۱	۵/۶
	زنجان	۱	۵/۶
روش	کمی	۱۶	۸۸
	کیفی	۰	۰
	ترکیبی	۲	۲۲
	عضو هیئت علمی و دکتری تخصصی	۱۲	۶۶/۶
نویسنده اصلی پژوهش	دانشجوی دکتری و کارشناسی ارشد	۸	۳۳/۴
	تعداد کل	تأیید شده	رد شده
کل فرضیه‌های پژوهش	۱۰۱	۷۶	۲۵

در جدول ۴ نیز، متغیرهایی که بر ترس از جرم تأثیر معناداری داشته‌اند، به همراه تعداد فراوانی آزمون شده، نشان داده شده است. بر این اساس، پرتکرارترین متغیرها، متغیر سن، رضایت اجتماعی، رضایت از پلیس و تلقی از جرم و محل سکونت است.

جدول ۴. استخراج و کدبندی متغیرهای مستقل معنادار اثرگذار بر ترس از جرم

کد	متغیر مستقل معنادار	تعداد فراوانی آزمودنی	درصد فراوانی معتبر	میانگین کلی روایی
۱	سطح تحصیلات	۴	۳/۵	-
۲	درآمد	۳	۲/۷	-
۳	وضعیت تأهل	۳	۲/۷	-
۴	سن	۸	۶/۳	-
۵	جنسیت	۴	۳/۵	-
۶	وضعیت محله	۶	۵/۳	۰/۷۲
۷	رضایت از پلیس	۱۱	۸/۸	۰/۷۰
۸	اعتماد اجتماعی	۴	۳/۵	۰/۷۸
۹	بی‌نظمی اجتماعی	۱۱	۸	۰/۷۳
۱۰	عملکرد رسانه	۲	۱/۸	۰/۷۰
۱۱	نظارت اجتماعی	۳	۲/۷	۰/۷۲
۱۲	بی‌سازمانی اجتماعی	۲	۱/۸	۰/۸۱
۱۳	تعامل اجتماعی	۲	۱/۸	۰/۷۶
۱۴	تلقی از جرم	۵	۵/۳	۰/۷۱
۱۵	طول اقامت در محله	۵	۳/۵	۰/۷۶
۱۶	تجربه قربانی شدن	۸	۶/۳	۰/۷۷
۱۷	آسیب‌پذیری	۳	۲/۷	۰/۷۱
۱۸	پایگاه اقتصادی - اجتماعی	۳	۲/۷	-
۱۹	داغ ننگ	۲	۱/۸	۰/۷۵
۲۰	خرده‌فرهنگ قومی	۴	۳/۵	۰/۷۳
۲۱	سرمایه اجتماعی	۲	۱/۸	۰/۸۳
۲۲	محرومیت اجتماعی	۳	۲/۷	۰/۷۲
۲۳	پیوند اجتماعی - محلی	۴	۲/۷	۰/۸۳
۲۴	تعلق اجتماعی	۴	۲/۷	۰/۷۲
۲۵	حضور پلیس در اجتماع	۳	۲/۷	۰/۷۱
۲۶	نوع پوشش	۲	۱/۸	۰/۷۰
۲۷	محل سکونت	۴	۳/۵	-
۲۸	رضایت اجتماعی	۲	۱/۸	۰/۸۲
۲۹	احساس ناامنی	۳	۲/۷	۰/۷۹
پایان	تعداد کدهای مورد استخراج	۱۱۳	۱۰۰	۰/۷۵

یافته‌های استنباطی: در جدول ۵ اندازه اثر تفکیکی پژوهش‌های برگزیده مبتنی بر یک مقیاس مشترک برآورد و علاوه بر آن اثرات ترکیبی ثابت و تصادفی کلی نیز مشخص شده است.

جدول ۵: نتایج آماری فراتحلیل

اندازه اثر و روابط بین متغیرها					
P-Value	Z-Value	حد بالا	حد پایین	اندازه اثر	متغیر پژوهش
۰/۰۰۰	۱۱/۹۰۱	۰/۲۰۱	۰/۲۲۷	-۰/۲۴	تحصیلات
۰/۰۰۱	۳/۱۹۸	۰/۱۱۸	۰/۰۲۹	-۰/۰۷۴	درآمد
۰/۰۰۴	۲/۹۳۱	۰/۱۰۵	۰/۰۸۹	۰/۱۱۴	وضعیت تاهل
۰/۰۰۰	۱۳/۱۶۴	۰/۳۰۱	-۰/۲۲۶	۰/۲۶۴	سن
۰/۰۰۰	۱۵/۰۸۹	-۰/۲۳۵	-۰/۲۸۱	۰/۳۴۸	جنسیت
۰/۰۰۰	۲۶/۷۵۹	۰/۵۳۱	۰/۴۷۱	-۰/۵۰۲	وضعیت محله
۰/۰۰۰	۳۴/۷۹۵	۰/۵۴۹	۰/۵۰۲	-۰/۵۲۶	رضایت از پلیس
۰/۰۰۰	۸/۲۱۵	۰/۳۷۱	۰/۱۶۹	-۰/۲۲۱	اعتماد اجتماعی
۰/۰۰۰	۳۲/۷۷۴	۰/۵۱۹	۰/۵۱۹	۰/۵۴۵	بی‌نظمی اجتماعی
۰/۰۶۶	۱/۸۴۱	۰/۱۶۶	-۰/۰۰۵	۰/۰۸۱	عملکرد رسانه
۰/۰۰۰	۱۱/۶۰۰	۰/۴۹۸	۰/۳۷۱	-۰/۴۳۷	نظارت اجتماعی
۰/۰۰۰	۹/۶۹۹	۰/۱۷۰	۰/۱۱۴	-۰/۱۴۲	بی‌سازمانی اجتماعی
۰/۰۰۰	۶/۱۱۴	۰/۳۲۰	۰/۱۶۹	-۰/۳۴۶	تعامل اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۷/۶۶۱	۰/۴۵۴	۰/۳۷۳	۰/۴۱۵	تلقی از جرم
۰/۰۰۰	۱۴/۹۸۴	۰/۴۱۷	۰/۳۲۹	-۰/۳۸۴	طول اقامت در محله
۰/۰۰۰	۳۶/۰۹۷	۰/۵۱۳	۰/۴۵۳	۰/۴۸۴	تجربه قربانی شدن
۰/۰۰۰	۹/۹۷۸	۰/۳۷۹	۰/۲۶۲	۰/۳۲۲	آسیب‌پذیری
۰/۰۰۰	۱۸/۶۱۱	۰/۵۲۴	۰/۴۳۹	-۰/۴۸۳	پایگاه اقتصادی - اجتماعی
۰/۱۲۸	۵/۶۳۲	۰/۲۰۸	۰/۱۱۲	۰/۲۱۳	داغ ننگ
۰/۰۰۰	۱۸/۰۰۸	۰/۴۶۲	۰/۳۸۲	-۰/۴۲۳	خرده‌فرهنگ قومی
۰/۰۰۰	۵/۵۱۲	۰/۲۹۷	۰/۱۴۵	-۰/۲۲۲	سرمایه اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۵/۳۳۶	۰/۵۰۳	۰/۴۰۴	۰/۴۵۵	محرومیت اجتماعی
۰/۰۰۰	۳۰/۶۵۰	۰/۴۸۵	۰/۴۱۲	-۰/۴۴۹	پیوند اجتماعی - محلی
۰/۰۰۰	۴/۰۹۵	۰/۰۶۹	۰/۱۹۴	-۰/۱۳۲	تعلق اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۲/۵۶۳	۰/۴۴۴	۰/۳۳۵	-۰/۳۹۱	حضور پلیس در اجتماع
۰/۰۱۰	۹/۵۷۹	۰/۳۰۱	۰/۱۷۴	۰/۲۱۳	نوع پوشش
۰/۰۰۰	۱۴/۳۴۵	۰/۴۴۲	۰/۳۷۴	۰/۳۹۶	کیفیت محل سکونت
۰/۰۰۰	۱۰/۸۴۴	۰/۳۳۴	۰/۲۳۶	۰/۲۸۶	رضایت اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۸/۲۲۲	۰/۵۱۰	۰/۴۲۵	۰/۴۶۹	احساس ناامنی

جدول ۵ نشان می‌دهد که در ۱۸ مطالعه صورت گرفته، در سطح ۹۹ درصد اطمینان، ۲۷ متغیر اندازه اثر معناداری بر ترس و دو متغیر «داغ ننگ» و «عملکرد رسانه» فاقد تأثیر معنادار بر ترس از جرم بودند. بر این اساس می‌توان گفت که: - بین سطح تحصیلات و ترس از جرم رابطه معنی‌دار و معکوسی وجود دارد، هرچه تحصیلات بیشتر، میزان ترس از جرم کمتر خواهد شد.

- بین متغیر درآمد و ترس از جرم رابطه معنی‌دار و معکوسی وجود دارد، یعنی با افزایش سطح درآمد، ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد.
- بین وضعیت تأهل و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. معمولاً متأهل‌ها در مقایسه با مجردان، ترس از جرم بیشتری را به دلایل فرهنگی، انتظارات اجتماعی و نظارت مدنی تجربه می‌کنند.
- بین متغیر سن و ترس از جرم، رابطه معنی‌داری وجود دارد، معمولاً با افزایش سن، میزان ترس از جرم کاهش می‌یابد.
- بین جنسیت و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد، معمولاً زنان به دلایل جسمانی و عاطفی و فضای مردسالار جامعه بیش از مردان، دچار ترس از جرم می‌شوند.
- بین وضعیت محله و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد، بر این اساس می‌توان گفت با کاهش کیفیت و نظم محله، میزان ترس از جرم در بین شهروندان افزایش می‌یابد.
- بین رضایت از پلیس و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد، هرچه میزان رضایت از پلیس بیشتر، میزان ترس از جرم کاهش می‌یابد.
- بین اعتماد اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. می‌توان گفت با افزایش اعتماد اجتماعی، مناسبات اجتماعی بین شهروندان بهتر و پویاتر شده و به موازات آن ترس از جرم کاهش می‌یابد.
- بین بی‌نظمی اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌دار و مثبتی وجود دارد. با افزایش بی‌نظمی اجتماعی از جمله به هم ریختگی نظم جامعه، شیوع مصرف مواد مخدر، نابهنجاری اجتماعی و ظهور مخلان نظم، ترس از جرم بیشتر می‌شود.
- بین متغیر عملکرد رسانه و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود ندارد.
- بین نظارت اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌دار و مثبتی وجود دارد. با افزایش نظارت اجتماعی، میزان ترس از جرم کاهش می‌یابد.
- بین بی‌سازمانی اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد؛ بی‌سازمانی اجتماعی، منجر به فروپاشی نظارت مدنی، بی‌تفاوتی اجتماعی و زوال اخلاقی شده و

زمینه ترس از جرم را بیشتر می‌کند.

- بین تعامل اجتماعی و ترس از جرم، رابطه معنی‌داری وجود دارد، با افزایش تعامل اجتماعی، تقویت روابط اجتماعی و ظهور پیوندهای نوین، ترس از جرم کاهش می‌یابد.

- بین تلقی جرم و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. وقتی شهروندان، برداشت و تصور منفی از محیط نسبت به جرائم رخ داده داشته باشند، میزان ترس از جرم بیشتری را خواهند داشت.

- بین طول اقامت در محله و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. هرچه طول اقامت افراد در محله بیشتر باشد، میزان ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد و برعکس هرچه مدت اقامت در یک محله کوتاه باشد، ترس از جرم نیز افزایش می‌یابد.

- بین تجربه قربانی شدن و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. با افزایش تجربه قربانی شدن در اجتماع، ترس از جرم نیز افزایش می‌یابد.

- بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. با بهبود پایگاه اقتصادی - اجتماعی، میزان ترس از جرم افراد کاهش می‌یابد.

- بین داغ ننگ و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود ندارد.

- بین خرده‌فرهنگ قومی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. ناهمگونی قومی و ساختار ترکیبی قومی متفاوت، ضمن کاهش سرمایه اجتماعی و همبستگی اجتماعی، در افزایش ترس از جرم اثرگذار است.

- بین آسیب‌پذیری و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. وقتی شهروندان خود را در برابر جرائم و تهدیدهای محیطی ناتوان و آسیب‌پذیر تلقی کنند، بر میزان ترس از جرم آن‌ها افزوده می‌شود.

- بین سرمایه اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. سرمایه اجتماعی به خاطر تقویت نظارت‌های خودجوش، بازنمایی اخلاقی جامعه و انسجام اخلاقی - عاطفی، افراد را در برابر جرائم توانمند نموده و از ترس آن‌ها می‌کاهد.

- بین محرومیت اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. محرومیت اجتماعی و شکاف در دستیابی به اهداف و آرمان‌ها، باعث کاهش اعتماد اجتماعی،

طرد اجتماعی و انزوای آن‌ها شده و افراد را در برابر آسیب‌های اجتماعی ناتوان می‌سازد.

- بین پیوند اجتماعی- محلی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. پیوند اجتماعی محلی با تقویت علقه‌های عاطفی و کنترل‌های غیررسمی از جمله ارتباطات همسایگی، خویشاوندی و محلی موجب کاهش ترس از جرم می‌شود.

- بین تعلق اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. تعلق اجتماعی ضمن افزایش حس مسئولیت‌پذیری و تشدید احساسات اخلاقی از طریق مقابله با عوامل ناامن‌ساز محیطی، در کاهش ترس از جرم تأثیر دارد.

- بین حضور پلیس در اجتماع و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. بر این اساس می‌توان گفت که با افزایش حضور فعالیت‌های پلیس در اجتماع، زمینه ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد.

- بین نوع پوشش و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. رعایت حجاب بهنجار و داشتن نوع پوشش مناسب، خود سپری جهت کاهش ترس از جرم خواهد بود.

- بین متغیر کیفیت محل سکونت و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. وجود سکونت‌گاه‌های عاری از جرم و وجود امکانات رفاهی مناسب و سطح آگاهی و فرهنگ اجتماعی بالا، باعث کاهش بسترهای بروز ترس از جرم می‌شود.

- بین احساس ناامنی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. وجود ناامنی اجتماعی نظیر سرقت، مزاحمت‌های خیابانی، تهدید جانی و مالی، باعث ظهور ترس از جرم می‌شود.

بررسی فرض همگنی مطالعات انجام‌شده: در جدول ۶ نتایج حاصل از آزمون Q ارائه شده است. با توجه به اطلاعات این جدول با اطمینان ۹۹٪ فرض صفر مبنی بر همگن بودن مطالعات انجام‌شده رد می‌شود؛ به بیانی دیگر معنادار بودن شاخص Q نشان‌دهنده وجود ناهمگنی در اندازه اثر پژوهش‌های اولیه است، اما از آنجاکه این شاخص به افزایش تعداد اندازه اثر حساس است و با افزایش تعداد اندازه اثر این آزمون برای رد همگنی بالا می‌رود، مجذور I شاخص دیگری است که به همین منظور مورد استفاده قرار می‌گیرد. ضریب مجذور I دارای مقداری از ۰ تا ۱۰۰٪ است و

درواقع مقدار ناهمگنی را به صورت درصد نشان می‌دهد. هرچه مقدار این ضریب به ۱۰۰ درصد نزدیک‌تر باشد، نشان‌دهنده ناهمگنی بیشتر اندازه اثرهای پژوهش‌های اولیه است. نتایج حاصل از ضریب مجذور I مؤید این مطلب است که حدوداً ۹۸/۸۷۲ درصد از تغییرات کل مطالعات به ناهمگنی مطالعات مربوط است.

جدول ۶. نتایج حاصل از آزمون Q

شاخص آماری	مقدار آزمون (Q)	درجه آزادی (Df)	سطح معنی‌داری (P-Value)	(I ²)
نتایج	۵۴۳/۶۷۲	۱۷	۰/۰۰۲	۹۸/۸۷۲

بررسی فرض خطای تورش یا انتشار: بخش دیگر فرایند فراتحلیل بررسی خطای انتشار است. یکی از مشکلاتی که موجب مخدوش شدن اعتبار نتایج فراتحلیل می‌شود، عدم دسترسی پژوهشگر به تمام مطالعاتی است که در فاصله زمانی خاص در موضوع مورد بررسی انجام شده‌اند. به‌منظور بررسی این فرض، از روش «رگرسیون خطی اگر»، روش همبستگی رتبه‌ای بگ و مزومدار و N ایمن از خطا استفاده شده است که نتایج آن‌ها در ادامه ارائه شده است.

نتایج روش رگرسیون خطی اگر: در نبود سوگیری انتشار انتظار می‌رود در تحقیقات کوچک، اثر استاندارد کوچک و در تحقیقات بزرگ، اثر استاندارد بزرگ مشاهده شود. این حالت خط رگرسیونی را ایجاد می‌کند که برشی از خط رگرسیون اصلی است. اگر برش خط رگرسیونی با سطح مورد انتظار تفاوت داشته باشد، علت آن ممکن است سوگیری انتشار باشد. نتایج حاصل از بررسی روش «رگرسیون خطی اگر» به‌منظور بررسی سوگیری انتشار به شرح جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷. نتایج حاصل از بررسی روش رگرسیون خطی اگر

شاخص آماری	برش (B)	خطای استاندارد (SE)	t-Value	سطح معنی‌داری (P-Value)
نتایج	۳/۱۵۹	۱۹/۷۶	۰/۰۹۹	یک دامنه دو دامنه
				۰/۴۶۱ ۰/۹۲۲

براساس نتایج رگرسیون خطی اگر، فرض صفر مبنی بر متقارن بودن نمودار کیفی و نبود سوگیری انتشار، تأیید می‌شود.

N ایمن از خطا: آزمون N ایمن از خطا روزنتال، تعداد پژوهش‌های گمشده، یعنی تعداد پژوهش‌های مؤید فرضیه صفر را که باید به تحلیل اضافه شود و از لحاظ آماری یک اثر کلی غیرمعنادار به دست داده و نتیجه را تغییر دهد، پیشنهاد می‌کند. نتایج حاصل از این روش در جدول ۸ ارائه شده است.

جدول ۸. محاسبات N ایمن از خطا

مقدار	شاخص
۳۳/۹۹	مقدار Z برای پژوهش‌های مشاهده شده
۰/۰۰۰۰	مقدار P برای پژوهش‌های مشاهده شده
۰/۰۴۰	آلفا
۳	باقیمانده
۱/۹۷۵	Z برای آلفا
۱۸	تعداد پژوهش‌های مشاهده شده
۳۵۱۲	تعداد پژوهش‌های گمشده‌ای که مقدار P را به آلفا می‌رساند

نتایج جدول ۸ نشان می‌دهد که باید تعداد ۳۵۱۲ مطالعه دیگر صورت گرفته و بررسی شود تا مقدار P دوسویه ترکیب شده از ۰/۰۵ تجاوز نکند، به این معنی که باید ۳۵۱۲ مطالعه دیگر انجام شود تا در نتایج نهایی محاسبات و تحلیل‌ها خطایی رخ دهد و این نتیجه حاکی از دقت و صحت بالای اطلاعات و نتایج به دست آمده از این پژوهش است. ۳۵۱۲ مورد مطالعه فاصله از خطا مقدار مناسب و قابل توجهی است. با توجه به اینکه پس از بررسی مفروضات فراتحلیل به این نتیجه رسیدیم که باید از مدل اثر تصادفی به منظور ترکیب نتایج به منظور گزارش اندازه اثر استفاده کرد، بنابراین در جدول ۹ گزارش اندازه اثر پژوهش‌های انجام شده در مدل تصادفی ارائه شده است.

جدول ۹. اندازه اثر کلی متغیرهای پژوهش ترس از جرم

P-Value	Z-Value	حد بالا	حد پایین	اندازه اثر کلی ESrQ
۰/۰۰۰	۱۵/۶۷۲	۰/۶۵۴	۰/۴۹۵	۰/۴۰۱

نتایج جدول ۹ نشان می‌دهد که میزان اندازه اثر ترکیبی مجموع متغیرهای مستقل معنادار بر متغیر وابسته ترس از جرم برابر با ۰/۴۰ هست، به این معنی که

توانسته‌اند ۰/۴۰ از تغییرات متغیر ترس از جرم را تبیین کنند و ۰/۶۰ از تغییرات نیز مربوط به خطا، اثرات بیرونی و سایر عواملی است که در مدل پیش‌بینی نشده است.

جدول ۱۰. توصیف متغیرها بر حسب شدت اثر

مقدار معیار d	تعداد متغیر	درصد	
۰/۲۰	۱۴	۴۸/۲۷	کم ($r < 0.03$)
۰/۵	۱۲	۴۱/۳۷	متوسط ($0.03 < r < 0.05$)
۰/۸	۳	۱۰/۳۶	زیاد ($r > 0.05$)

نتایج حاصل از جدول ۱۰ نیز حاکی از آن است که در بین متغیرهای معنادار مستقل در پژوهش، تعداد ۱۴ متغیر اندازه اثر کم، ۱۲ مورد اندازه اثر متوسط و ۳ مورد اندازه اثر بالایی داشته است.

بحث و نتیجه‌گیری

ترس از جرم منجر به نگرانی اجتماعی شده و از خود جرم، آسیب بیشتری به انسجام اجتماعی وارده کرده است. ترس از جرم از مناطق ناامن، محلات دارای ناهمگونی قومی- اجتماعی و بی‌نظمی اجتماعی برمی‌خیزد. بر این اساس می‌توان گفت:

- متغیر سطح تحصیلات در سطح $P\text{-Value} = ۰/۰۰۰$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم بوده و توانسته ۰/۲۴۱- از تغییرات ترس از جرم را تبیین کند. می‌توان گفت که به ازای افزایش سطح تحصیلات، از میزان ترس از جرم افراد کاسته می‌شود. با افزایش سطح تحصیلات، آگاهی اجتماعی، تقویت بنیه فرهنگی و توانمندی فکری، منابع ترس از جرم از بین رفته و میزان ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد.

- متغیر درآمد در سطح $P\text{-Value} = ۰/۰۰۱$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم بوده و ۰/۰۷۴- آن را تبیین کرده است. با افزایش سطح درآمد، میزان ترس از جرم شهروندان نیز کاهش می‌یابد، به این معنی بین ترس از جرم و درآمد رابطه معکوسی وجود دارد.

- تأثیر معنادار متغیر وضعیت تأهل در سطح $P\text{-Value} = ۰/۰۰۴$ بر ترس از جرم معنادار و برابر با ۰/۱۱۴ بوده است. بر طبق نتایج یافته‌ها، میزان ترس از جرم در بین

متأهل‌ها نسبت به مجردها در حد نسبتاً بالایی است و علت این امر در احساس مسئولیت، وجهه اجتماعی و پایگاه اجتماعی متأهل در مقایسه با مجردها است.

- تأثیر متغیر سن بر ترس از جرم در سطح $P\text{-Value}=0/000$ معنادار و برابر با $0/264$ بوده است. با افزایش سن، ترس از جرم نیز افزایش می‌یابد و در دوران سالمندی و پیری این امر بیشتر از دوران سنین قبلی هست.

- جنسیت در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/348$ تأثیر معناداری بر ترس از جرم داشته است. با توجه به نتایج جدول می‌توان بیان کرد که زنان به دلایل فضای مردسالارانه جامعه، ضعف پایگاه اقتصادی- اجتماعی، آسیب‌پذیری جسمی، فقدان قدرت و سازوکار دفاعی بازدارنده و ناعدالتی جنسیتی، بیشتر از مردان، دچار ترس از جرم هستند. معمولاً زنان به دلایل جسمانی، روحی و فیزیولوژیکی بیشتر از مردان احساس ترس از جرم را تجربه می‌کنند. مردان به خاطر توانایی دفاع از خود، فضای مردانه جامعه و قدرت جسمی، هراس کمتری از جرم و قربانی شدن دارند.

- متغیر وضعیت محله در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/502$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم در سطح $0/000$ داشته است. وضعیت محله به نگرش مثبت یا منفی شهروندان نسبت به وضعیت محله اطلاق می‌شود، یافته‌ها نشان می‌دهد که بین وضعیت محله و ترس از جرم رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. پس هرچه وضعیت محله به لحاظ ساختاری، ظاهری و سکونت، بهتر به همان میزان، شهروندان ترس از جرم کمتری را تجربه خواهند کرد. محله‌های شهری به دلیل فقدان نگهبان محله، پلیس محله، غایب بودن مشارکت اجتماعات ساکن و ناکافی بودن روشنایی کافی و همچنین در حداقل بودن عبور و مرور عمومی، بیشتر منجر به ترس از جرم می‌شوند. محله‌های شهری به خاطر محیط نسبتاً بسته و دور از انظار اجتماع، امکان پوشش از نگاه پلیس و سایر سازمان‌ها، امکان بیشتری برای بروز ترس از جرم ایجاد می‌کنند.

- رضایت از پلیس در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/526$ بر روی ترس از جرم اندازه اثر معناداری داشته است. حضور پلیس در جامعه و هنگام وقوع جرائم، گشت‌زنی در محله‌های دارای سابقه جرم و همچنین تعامل مناسب با شهروندان، در

کاهش ترس از جرم مؤثر است، هرچه رضایت از پلیس بیشتر به همان میزان ترس از جرم کمتر خواهد بود.

- اندازه اثر اعتماد اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ بر ترس از جرم معنادار و برابر با $0/221$ است. بین اعتماد اجتماعی و ترس از جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. با افزایش اعتماد اجتماعی، میزان ترس از جرم کاهش می‌یابد. اعتماد زائیده اخلاقیات در جامعه است، رواج صداقت، راست‌گویی، احترام به انتظار مثبت دیگران، همنوایی با هنجارها، تقویت مودت و تعاون اجتماعی، ضمن کاهش تنش و نزاع و درگیری، منجر به کاهش ترس از جرم می‌شود.

- اندازه اثر بی‌نظمی اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ بر ترس از جرم معنادار و برابر با $0/545$ است. به این معنی که بی‌نظمی اجتماعی از جمله حضور ولگردان در محلات، متکدیان خیابانی، برخورد نکردن با مخلان نظم و کیفیت پایین نظم اجتماعی، منجر به ترس از جرم بیشتر می‌شود.

- متغیر عملکرد رسانه، فاقد تأثیر معنادار بر ترس از جرم بوده است.

- نظارت اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/437$ دارای تأثیر معناداری بر متغیر ترس از جرم بوده است. می‌توان گفت که رابطه این تأثیر معکوس و معنادار است و هرچه نظارت اجتماعی از جمله نظارت پلیسی، نظارت شهروندان، حضور همسایگان و هم‌محلی‌ها در جامعه افزایش یابد، ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد.

- اندازه اثر بی‌سازمانی اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ بر ترس از جرم معنادار و برابر با $0/142$ بوده است. پس بین بی‌سازمانی اجتماعی و ترس از جرم، رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. بی‌سازمانی اجتماعی از جمله شیوع آنومی اجتماعی، نبود مقررات و قواعد اجتماعی، فروپاشی اخلاق اجتماعی، زوال فیزیکی شهر، مهاجرت ساکنان و غیبت پیوندهای عاطفی - محلی، منجر به تولید ترس از جرم و افزایش آن می‌شود.

- تأثیر متغیر تعامل اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ بر ترس معنادار و برابر با $0/246$ بوده است. بر این اساس باید گفت که با افزایش تعامل اجتماعی، ترس از جرم کاهش و با فرسایش آن، ترس از جرم شدت بیشتری به خود می‌گیرد. با افزایش

روابط و تعامل اجتماعی، زمینه اعتماد، مشارکت و پیوندهای عاطفی تقویت شده و میزان ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد.

- متغیر تلقی جرم در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/415$ بر روی ترس از جرم دارای تأثیر معناداری بوده است. پنداشت و تصور فرد از جرم، در افزایش ترس از جرم تأثیر دارد. تلقی از جرم منجر به هراس روانی، اضطراب و به هم خوردن تعادل اجتماعی آنها شده و منجر به تلقین ترس از جرم و باور به نبود مقابله با آن می‌شود.

- طول اقامت در محله در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/384$ - دارای تأثیر معناداری بر روی ترس از جرم بوده است. هرچه طول اقامت در یک منطقه افزایش یابد، میزان شناخت و سرمایه اجتماعی فرد به دلیل پیوندهای محلی، دست یافتن به سازوکارهای مواجهه با جرائم و شناسایی منابع ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد.

- اندازه اثر تجربه قربانی شدن در سطح $P\text{-Value}=0/000$ بر ترس از جرم معنادار و برابر با $0/484$ بوده است. تجربه قربانی شدن یا سابقه تهدید و آزار و اذیت توسط دیگران در گذشته، زمینه ترس از جرم را در افراد بیشتر می‌کند، هرچه افراد از گذشته خود تجارب منفی داشته باشند، به همان میزان ترس از جرم بیشتری را تجربه خواهند کرد. به این معنی که افرادی که بیشتر قربانی شدن را در محیط‌های عمومی و غیرمستقیم تجربه کرده و شاهد بودند، بیشتر از دیگران، ترس از جرم را احساس می‌کنند.

- متغیر پایگاه اقتصادی- اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/483$ - بر روی ترس از جرم معنادار بوده است. با افزایش پایگاه اقتصادی- اجتماعی، به دلایلی توان مالی مناسب برای سکونت در مناطق مرفه و کم جرم و استفاده از سازوکارهای بازدارنده اجتماعی، میزان ترس از جرم نیز کاهش می‌یابد.

- داغ ننگ در سطح $P\text{-Value}=0/128$ فاقد تأثیر معنادار بر ترس از جرم بوده است.

- متغیر خرده‌فرهنگ قومی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/423$ - دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم بوده است. رابطه بین خرده‌فرهنگ قومی و ترس از جرم، معنی‌دار و معکوس است. مناطقی که دارای خرده‌فرهنگ اجتماعی و قومی متفاوتی هستند، به علت کاهش انسجام اجتماعی، شیوع نزاع و درگیری، داشتن پیشینه

فرهنگی نسبتاً متفاوت از همدیگر و نداشتن مشارکت اجتماعی، ترس از جرم بیشتری را دارند. در این گونه مناطق، میزان مهاجرت زیاد بوده و سطح هم‌گرایی اجتماعی نیز پایین است؛ همین امر در کنار بی تفاوتی عمیق اجتماعی نسبت به وضعیت محله و محیط اطراف، زمینه ترس از جرم را مهیا می‌کند.

- متغیر آسیب‌پذیری در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/322$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم است. بین آسیب‌پذیری و ترس از جرم رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. آسیب‌پذیری فیزیکی نظیر ناتوانی جسمی، معلولیت، وضعیت نامناسب مالی و اقتصادی، فقر فرهنگی و عزت‌نفس پایین، در افزایش ترس از جرم مؤثر است. افرادی که به لحاظ جسمی آسیب‌پذیرند، توان دفاع و مقابله با بزه و جرم را نداشته و به این سبب، میزان بیشتری از ترس از جرم را تجربه خواهند کرد.

- سرمایه اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/222$ - دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم است.

- محرومیت اجتماعی نیز در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/455$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم بوده است. محرومیت اجتماعی از جمله شکاف طبقاتی، فقر، ناکامی منزلتی، ناکامی در دستیابی به اهداف اجتماعی، منجر به افزایش ترس از جرم در بین شهروندان می‌شود.

- مقدار تأثیر پیوند اجتماعی - محلی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ بر ترس از جرم معنادار و برابر با $0/449$ - بوده است. پیوند اجتماعی - محلی به داشتن وابستگی اجتماعی به همدیگر اطلاق می‌شود که گاهی با عنوان پیوند یا دلبستگی اجتماعات محلی یاد می‌شود. این پیوند تابعی از شبکه‌های اجتماعی، نهادها، روابط خویشاوندی و ... است. شدت تعامل و پیوندهای اجتماعی و باهم‌بودن‌ها و درگیر شدن در شورونشاط اجتماعی، توانایی افراد را برای مقابله با ترس و قربانی شدن بیشتر می‌کند و از میزان ترس از جرم آن‌ها می‌کاهد.

- تعلق اجتماعی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار اندازه اثر $0/132$ دارای تأثیر معناداری بر متغیر ترس از جرم بوده است. تعلق همان حس روانی به اجتماع به میزانی که افراد احساس می‌کنند که بخشی از یک اجتماع همگرا هستند، اشاره دارد.

با افزایش تعلق اجتماعی، تقویت عنصرهای انسجام‌دهنده، زمینه و منابع ترس از جرم کاهش می‌یابد.

- حضور پلیس در اجتماع در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/391$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم است. پلیس به‌عنوان یکی از سازمان‌های رسمی کنترل اجتماعی و متولی برقراری نظم و امنیت، بخشی از مسئولیت تأمین امنیت و کنترل ترس از جرم را بر عهده دارد و با حضور در اجتماع، میزان ترس از جرم شهروندان نیز کاهش می‌یابد.

- نوع پوشش در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/213$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم است. نوع و میزان پوشیدگی بدن در اماکن عمومی از جمله پوشاندن موی سر، پوشاندن گردن و اطراف آن، استفاده از جوراب‌های ضخیم، استفاده از پوشش‌های گشاد و غیرچسبیده و اجتناب از آرایش زیاد با ترس از جرم رابطه معناداری دارد. هرچه پوشش افراد مناسب‌تر، به همان میزان ترس از جرم کاهش می‌یابد.

- متغیر کیفیت محل سکونت در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/396$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم بوده است. کیفیت محل سکونت شامل ترکیب کاربری اراضی شهری، تراکم جمعیت، میزان فرسودگی بافت، برخی عوامل کالبدی و محیطی موجود در محله مانند کاربری‌های نامناسب، باریکی کوچه‌ها، تاریکی کوچه‌ها، وجود فضاهای بلااستفاده در کنار محدوده‌های سکونت، منبعی برای ترس از جرم هستند. محله‌هایی که ساکنان آن‌ها احساس ناامنی کمتری در مقایسه با دیگران دارند، از تراکم جمعیتی کمتر و بافت فرسوده کمتری نیز برخوردار هستند و برعکس محله‌هایی که ساکنان آن‌ها احساس ناامنی بیشتری دارند، دارای تراکم جمعیتی بیشتر و بافت فرسوده‌تری بودند، به دلایل مختلف اجتماعی و اقتصادی و حتی فعالیتی، زمینه‌های مساعدتری برای بروز و تشدید ترس از جرم وجود دارد.

- متغیر احساس ناامنی در سطح $P\text{-Value}=0/000$ با مقدار $0/469$ دارای تأثیر معناداری بر ترس از جرم بوده است. احساس ناامنی و آرامش شهروندان در محیط‌های پیرامون و محل کار، زندگی، رفت‌وآمد، تفریح و گذران اوقات فراغت،

محیط‌های آموزشی و فرهنگی از عوامل مهم و تأثیرگذار بر کیفیت زندگی آن‌هاست. وجود عوامل تهدیدکننده برای فرد، از جمله خرید و فروش مواد مخدر، وجود ارادل و اوپاش، مصرف مواد مخدر و حضور معتادان در محل و ایجاد مزاحمت برای نوامیس مردم و نزاع و درگیری، عوامل اصلی ترس از جرم هستند.

منابع

- احمدی، حبیب و عربی، علی (۱۳۹۲). بررسی رابطه مصرف رسانه‌ای و ترس از جرم (مورد مطالعه کرج). پژوهش‌های جامعه‌شناختی شهری. ۳(۷)، ۳۴-۲۵.
- احمدی، حبیب و عربی، علی (۱۳۹۲). رابطه بین ساختار محله و ترس از جرم. فصلنامه انتظام اجتماعی. ۵(۱)، ۳۷-۶۰.
- احمدی، حبیب؛ سروش، مریم و افراسیابی، حسن (۱۳۸۸). ترس از جرم در مناطق جرم‌خیز شهر شیراز. فصلنامه جامعه‌شناسی کاربردی. ۲۰(۲)، ۶۵-۸۰.
- احمدی، حبیب؛ عربی، علی و صادق‌زاده تبریزی، محبوبه (۱۳۹۱). مقایسه عوامل مرتبط با ترس از جرم زنان و مردان ساکن شهر کرج. فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر. ۶(۱۸)، ۱-۲۲.
- پنج‌تنی، مهدی (۱۳۹۳). تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم: آزمون تجربی نظریه‌های اثربخشی جمعی و پنجره‌های شکسته. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه مازندران. دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- جهانی، سمانه (۱۳۹۰). ترس از جرم در فضاهای عمومی شهر مشهد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه فردوسی مشهد. دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- چبیشه، فرات (۱۳۹۲). بررسی عوامل اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر ترس از جرم (مورد مطالعه: شهروندان اهواز). پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید چمران اهواز. دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی.
- حسونند، اسماعیل (۱۳۹۱). راهبردهای پلیسی کاهش ترس از جرم. فصلنامه کارآگاه. ۲(۵)، ۴۵-۷۲.
- دیلینی، تیم (۱۳۹۰). نظریه کلاسیک جامعه‌شناسی. به‌رنگ صدیقی و وحید

طلوعی (مترجم). تهران: نشر نی.

- ربانی خوراسگانی، رسول و همتی، رضا (۱۳۸۷). تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم. مطالعه موردی: شهروندان شهر زنجان. مجله جامعه‌شناسی ایران. ۲۴(۱)، ۸۹-۱۲۳.

- زیوریارپرده‌ای، پروانه؛ رجبی، آریتا و عظیمی، آزاده (۱۳۹۴). احساس امنیت زنان در شهرهای توریستی با تأکید بر طراحی شهری. پژوهش‌نامه زنان. پژوهشگاه علوم انسانی و پژوهش‌های فرهنگی. ۶(۳)، ۸۱-۱۰۲.

- سراج‌زاده، حسین و گیلانی، اشرف (۱۳۸۸). بی‌سازمانی اجتماعی و ترس از جرم. مطالعه مقایسه‌ای مناطق ۳ و ۱۲ شهر تهران. فصلنامه رفاه اجتماعی. ۳۴(۴)، ۲۲۳-۲۴۴.

- سهراب‌زاده، مهران؛ عشایری، طاه‌ها و حسنونند، اسماعیل (۱۳۹۳). تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم مناطق تبریز. فصلنامه پژوهش‌های امنیت اجتماعی. ۴۰(۱۱)، ۳۴-۵۶.

- سیدزاده ثانی، مهدی (۱۳۹۲). ترس از جرم در مشهد. پژوهش‌نامه حقوق کیفری. ۴(۲)، ۱۱-۲۳.

- شکوری‌اصل، شیده (۱۳۹۵). ترس از جرم در بانوان در فضای شهری. نمونه موردی: محله مخصوص و سلامت. پژوهش‌نامه زنان. ۷(۲)، ۸۵-۱۰۸.

- صدیق‌سروستانی، رحمت‌الله و نصرافهانی، مهدی (۱۳۹۱). مطالعه عوامل مؤثر بر ترس از جرم در مناطق شهری: مطالعه محله‌ای در منطقه ۵ شهر تهران. فصلنامه مسائل اجتماعی ایران. ۳(۱)، ۴۴-۶۲.

- عبدالله‌پور، مریم (۱۳۹۱). بررسی میزان ترس از جرم در فضاهای شهری و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن (مطالعه موردی شهروندان شهر ساری). پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه مازندران.

- عسگری، علی و زنجانی‌زاده اعزازی، هما (۱۳۸۷). علت و پیامدهای ترس از جرم در بین زنان (مطالعه موردی: استان هرمزگان). فصلنامه پژوهش‌های اجتماعی ایران. ۲(۳)، ۱۱۸-۱۶۱.

- علی‌خواه، فردین و ربیعی، مریم (۱۳۸۵). زنان و ترس از جرم در فضای شهری در

- مناطق ۲۲ گانه شهر تهران. فصلنامه رفاه اجتماعی. ۳(۲۲)، ۱۰۹-۱۳۱.
- فارال جانتان، استفن و امیلی گری، جکسون (۱۳۹۰). نظم اجتماعی و ترس از جرم در دوران معاصر. حمیدرضا نیکوکار (مترجم). تهران: نشر میزان.
- فسایی، سهیلا و میرحسینی، زهرا (۱۳۸۸). پژوهشی با عنوان تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم در میان زنان تهران. نامه علوم اجتماعی. ۱۷(۳۶)، ۱۲۵-۱۵۲.
- فلاحتی، لیلا (۱۳۹۴). ساختار فضایی شهر و احساس امنیت در بین زنان (مطالعه موردی: ورودی مترو تجریش و پایانه جنوب تهران). فصلنامه پژوهش‌های ایرانی. شهر اسلامی. ۲(۲۰). ۶۱-۷۷.
- قربانی‌زاده، وجه‌الله و حسن‌نانگیر، سیدطه (۱۳۹۰). راهنمای کاربردی فراتحلیل با نرم‌افزار CMA2. تهران: جامعه‌شناسان.
- گرابسکی، پیتران (۱۳۸۴). ترس از وقوع جرم و استراتژی‌های کاهش ترس از جرم. چنگیز ویس‌اله‌وند و مجید رضایی‌راد (مترجم). فصلنامه امنیت اجتماعی. ۲(۳ و ۲)، ۲۳۲-۲۱۱.
- لاو، الکس (۱۳۹۵). مفاهیم بنیادی نظریه اجتماعی کلاسیک. فرهنگ ارشاد (مترجم). تهران: نشر آگه.
- لطفاله، مطیع‌اله (۱۳۹۳). بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر ترس از جرم در بین زنان (با تأکید بر فضاهای شهر اهواز). پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید چمران اهواز. دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی.
- مدیری، آتوسا (۱۳۸۵). جرم، خشونت و احساس امنیت در فضاهای عمومی شهر. فصلنامه رفاه اجتماعی. ۶(۲۲)، ۸۱-۹۶.
- نیازی، محسن؛ شفائی‌مقدم، الهام و شادفر، یاسمن (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین میزان سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در بین زنان. شهر تهران. جامعه‌شناسی پژوهش‌های جوانان. ۲(۳)، ۶۹-۸۳.
- Abdul Mohit, M. & Elsawahli, H. M. H. (2010). crime and housing in Malaysia: a case study of Taman Melati terrace housing in Kuala Lumpur, Asian Journal of Environment-Behaviour Studies. 1(3), 25-36.

- Bannister, J., & Fyfe, N. (2001). Introduction: Fear and the city. *Urban studies*. 38(5-6), 807-81.
- Decoster, J (2004). Meta Analysis Notes, [http. //www.State – help.com](http://www.State-help.com)
- Farrall, S. Jackson, J. and Gray, E. (2009). *Social Order and Fear of Crime in Contemporary Times*, Oxford: Oxford University Press, Clarendon studies in Criminology.
- Izadifara Atoosa, Yazdanfarb Seyed-Abbas, Seyed-Bagher Hosseinic, Saeid Norouzian-Maleki Relationship (2014). between Support of Social Activities and Fear of Crime in Iran Residential Complex, AcE-Bs2014Seoul Asian Conference on Environment-Behaviour Studies Chung-Ang University, Seoul, S. Korea. 25-27
- Jackson, Jonathan & Maistafford (2009). *Public Health and Fear of Crime*, London: LSE, Advance Access Publication.
- Jackson, Jonathan (2009). A psychological Perspective on Vulnerability in the Fear of Crime. *Psychology, Crime and Law*. 15(4), 1-26.
- Karim, A. H. & Abdul Rashid, M. S. (2010). Community Participation: Towards a Safer Housing Environment. *Asian Journal of Environment-Behaviour Studies*. 19-32.
- Lee, M. (2007). *Inventing Fear of Crime: Criminology and the Politics of Anxiety*. Willan, Collumpton.
- Lewis, D. A., & G. Salem. (1986). *Fear of Crime: Incivility and the Production of a Social Problem*, New Brunswick, NJ: Transaction Books.
- Newman, O. (1972). *Defensible space; crime prevention through urban design*. New York: Macmillan.
- Perkins, D. & Taylor, R. (1996). Ecological assessments of community disorder *Community Psychology*. 24, 63-107.
- Rosenthal, R. (1991). *Meta-analytic procedures for social research*. Newbury Park, CA: Sage.
- Soh, B. M. (2010). Crime and Urbanization: Revisited Malaysian Case. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 42, 291 – 299.
- Taylor, Ralph B. & Margaret Hale, (1986). Testing Alternative Models of Fear of Crime, *Journal of Criminal Law and Criminology*. 77, 151-89.
- Tyler, T.R. (1980). Impact of Directly and Indirectly Experienced Events, *Journal of Personality and Social Psychology*. 39, 13-28.

پرو، شہ گاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی